

Vuorentaustan päiväkodin Varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuva toimintasuunnitelma

Toimintakausi 2024–2025

Päiväkodit laativat vuosittain kaikkia yksikön toimintamuotoja koskevan toimintasuunnitelman kunnassa käytössä olevaan lomakepohjaan. Varhaiskasvatussyksikön johtaja laatii suunnitelman syyskuun loppuun mennessä yhdessä yksikön henkilöstön kanssa ja sen hyväksyy varhaiskasvatuksen johtaja. (Vasu s.6)

Toimintayksikkö: Vuorentaustan päiväkoti

Käsitelty toimintayksikössä: **26.9.2024**

Kuvaus toimintayksiköstä

Yksikön toimintamuodot: Varhaiskasvatus ja esiopetus

Ryhmät:

Karhut ja Oravat (esiopetusryhmät)

Sateenkaaret (4-5 v.)

Poutapilvet (1-4v.)

Toimintayksikön arvoperusta

Varhaiskasvatussyksiköissä käydään säännöllistä arvokeskustelua siitä, miten Ylöjärven kaupunkistrategian arvot ja varhaiskasvatuksen perusteiden mukaiset arvot näkyvät varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Käyty keskustelu tiivistetään toimintasuunnitelmaan. Jokaisen varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenen on tärkeä miettiä omia arvojaan ja miten ne näkyvät tavassa tehdä työtä lasten kanssa. (Vasu s.26)

Yksikön arvot

Päiväkotimme arvot perustuvat valtakunnalliseen /Ylöjärven kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan. Arvot toimivat kaiken toimintamme perustana ja ohjaavat henkilökunnan toimintaa lasten kanssa. Vasun pohjalta käydyissä arvokeskusteluissa on henkilökunnalta noussut esiin asioita siitä, millä tavoin eri arvot on huomioitu arjessamme.

Lapsuuden itseisarvo

- Aikuisen läsnäolo; lapsen kuuleminen, arjen kiireettömyys, syli ja turva

- Hyväksytään lasten oma persoonallisuus, arvostetaan häntä sellaisena kuin hän on. Annetaan sijaa erilaisuudelle.
- Havainnoidaan lasta huomioiden hänen kiinnostuksen kohteensa ja hyödynnetään sitä oppimisessa, tarjotaan lapsen kiinnostuksen mukaisia virikkeitä.
- Turvallinen aikuinen; rajat positiivisella tavalla huomioiden.
- Lähestytään lasta lapsen ehdoilla, otetaan kontaktia, kysellään, kuunnellaan, tutustutaan lapseen rauhassa. Ansaitaan lapsen luottamus.
- Opetellaan ryhmässä olemista ja toimimista, esim. oman vuoron odottaminen, toisten huomioonottaminen.

Ihmisenä kasvaminen

- Kiusaamisen ehkäisyssä käytämme Mini Verson tapaista ohjeistusta. Ristiriidat ratkaistaan sovittelemalla ketään syylistämättä, oikeudenmukaisesti, keskustellen mikä on oikein ja mikä väärin.
- Kaveritaitojen harjoittelu; mietitään yhdessä lasten kanssa, millainen on kiva kaveri.
- Tuemme kauniita käytöstapoja sekä vuorovaikutustaitoja. Kiinnitämme huomiota erityisesti aikuisen tapaan puhua lapselle. Opetamme lapsia sanomaan kiitos ja anteeksi sekä puhumaan kauniisti toisille.
- Henkilökunta kohtaa toisensa sekä asiakkaat kunnioittavasti toisiaan arvostaen. Aikuisten keskinäisen vuorovaikutuksen malli on keskeisessä osassa lasten oppimisessa.
- Rohkaistaan ja tuetaan lasta toimimaan oma-aloitteisesti, kannustaen ja rohkaisten. Positiivinen palaute on ensisijaisen tärkeää.
- Puhutaan avoimesti tunteista ja huolehditaan siitä, että lapsella on oikeus erilaisiin tunteisiin, aikuisen tehtävä on olla läsnä ja auttaa lasta tunteiden käsittelyssä.

Lapsen oikeudet

- Annetaan lapselle päivän aikana mahdollisuuksia valita esim. leikki ja myös leikkikaverit. Annetaan jokaiselle lapselle mahdollisuus omiin lempipuuhiinsa. Suunnitellaan toimintaa lasten mielenkiinnon kohteet huomioiden.
- Muistetaan positiivinen palaute, se on lapsen kasvuille ja kehitykselle erittäin tärkeää.
- Huolehditaan tarvittaessa lapsen tuen tarpeista.
- Tuetaan lapselle ominaista tapaa ilmaista itseään. Huomioidaan oppiminen leikin kautta (leikki on päävälineenä kaikessa lapsen oppimisessa).
- Turvallinen sosiaalinen ympäristö; lempeät ja helposti lähestyttävät aikuiset huolehtivat, että kaikilla lapsilla on hyvä olla.
- Aikuinen on läsnä myös leikkitalanteissa; mahdollistaa nopean puuttumisen ristiriitatilanteissa sekä mahdollistaa leikin jatkumisen sekä rikastuttamisen.
- Panostetaan siihen, että kaikki lapset tuntevat kuuluvansa ryhmään tasa-arvoisesti; yhteiset säännöt ja toimintamallit.
- Ollaan mukana niin lapsen onnistumisten kuin epäonnistumistenkin hetkellä. Puhutaan tunteista ja kohdataan ne yhdessä.
- Annetaan myös lapselle mahdollisuus antaa palautetta sekä arvioida toimintaa.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

- Lasten kanssa mietitään monikulttuurisuutta huomioiden tasa-arvo.

- Henkilökunta huomioi omassa käyttäytymisessään lasten sukupuolisensitiivisen kohtelun; ei tyttöjen ja poikien leikkejä eikä naisten ja miesten töitä.
- Korostetaan kaikkien yhdenvertaisuutta ja tärkeyttä; kulttuurista, sukupuolesta tai muista henkilöön liittyvistä piirteistä riippumatta.
- Erilaisuus on rikkaus.

Perheiden monimuotoisuus

- Arvostetaan sekä kunnioitetaan monimuotoisia perheitä, kohdataan heidät avoimesti.
- Tutustutaan erilaisiin kulttuureihin, katsomuksiin, uskontoihin sekä kasvatusnäkemysiin.
- Arvostetaan jokaista perhettä ja tuetaan lapsen perheidentiteettiä, jotta myös lapsi kokee perheensä arvokkaaksi ja tärkeäksi.
- Teemme työtä perheitä varten. Kunnioitamme vanhempien toiveita ja kasvatusnäkemystä sekä huomioimme heidät mahdollisuuksien mukaan toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

- Opetellaan maistamaan erilaisia ruokia. Rohkaisu ja kannustus sekä aikuisen esimerkki ovat tärkeitä.
- Huomioidaan terveellisyys. Herkkuja ei tarjota esim. lasten syntymäpäivinä (herkuton päiväkotit).
- Keskustellaan lasten kanssa siitä, millainen ruoka on terveellistä sekä tutustutaan erilaisiin hedelmiin ja kasviksiin (värit, muodot ym.)
- Henkilökunnalla tiivistä yhteistyötä valmistuskeittiön kanssa, palautetta antaen, yhdessä kehittäen.
- Luonnossa liikkuminen; metsäretket ja ulkoilut. Tutkitaan luontoa ja opetellaan kunnioittamaan sitä (kerätään roskat, ei katkota oksia puusta tai muulla tavoin tuhota luontoa, keskustellaan luonnon eläimistä ja siitä mikä niille on tärkeää ym.).
- Kierrätetään ja lajitellaan lasten kanssa roskaa.
- Opetellaan lelujen sekä tavaroiden kunnioittamista.
- Tuomme liikuntaa mahdollisimman paljon arjen eri tilanteisiin.
- Harjoitellaan tunnetaitojen tunnistamista eri menetelmin (mm. tunnekortit, keskustelu, tunteiden nimeäminen)
- Hyvä hygienia, kiinnitämme huomiota käsien pesuun.
- Pidetään ympäristö siistinä; siivotaan omat jäljet ja leikit, laitetaan tavarat omille paikoilleen.
- Huomioidaan materiaalien uusiokäyttö.
- Kiinnitetään huomiota lasten leikkitaitoihin sekä tuetaan niitä.
- Kehitetään lapsen tervettä itsetuntoa, kannustetaan ja rohkaistaan.

- Yksikössä laaditaan / päivitetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ohjeen mukaan

[Toimipaikan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus.docx \(sharepoint.com\)](#)

Laaja-alaisen osaamisen huomiointi yksikössämme

Digitaalinen osaaminen

Digitaalisuus on osa yhteiskuntaa, jossa lapsi kasvaa. Digitaalista osaamista tarvitaan ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, yhteiskunnassa toimimisessa ja oppimisessa. Digitaalisen osaamisen vahvistaminen edistää lasten koulutuksellista tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on yhteistyössä kotien kanssa tukea lapsen ymmärrystä digitaalisuudesta. (Ylöjärven vasu s. 33)

Digitaalisen osaamisen tavoitteina ovat turvallisuus ja vastuullisuus teknologian käytössä ja digitaalisissa oppimisympäristöissä toimimisessa. Varhaiskasvatuksesta perusopetukseen luodaan johdonmukainen oppimisen kokonaisuus, johon kuuluvat laitteiden käytön opettelu, kriittisen ajattelun ja ongelmaratkaisukyvyyn kehittäminen sekä monipuolisten työtapojen harjoittelu.

Henkilöstön digiosaamista tuetaan yksilöidyllä ohjeistuksilla, jotka löytyvät syksyllä jokaisen yksikön omasta Teams-kansiosta. Painopisteenä toimintakaudella 2024–2025 on osaamisen jakaminen eri yksiköiden välillä, uusien vuorovaikutustapojen käyttöönotto lasten välillä (esim. Teams) ja digisuunnitelman liitteiden käyttäminen lasten digitaalisen osaamisen kehittämisessä.

Hyödynnämme digisuunnitelman sisältöä; mm. viskarien digidiplomit ja digiajokortit. Lapset tutustuvat em. suunnitelman mukaisesti erilaisiin digilaitteisiin ja niiden turvalliseen käyttöön.

Yksikön toimintakulttuurin kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa tuetaan yksiköiden ja toimintamuotojen omaa kehittämistyötä. Kokemuksia ja hyviä käytäntöjä jaetaan henkilöstön kesken. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia ammatilliseen keskusteluun. Toimintakulttuurin kehittämistä tuetaan vakiinnuttamalla vertaisoppimisen keinoja esim. agentti- ja mentorointimenetelmillä. Varhaiskasvatuksessa kokeillaan rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusia menetelmiä, välineitä ja sovelluksia. (Ylöjärven vasu s. 39)

Ammatillisen keskustelun mahdollistaminen ja lisääminen (Valssin kehittämistavoite)

Toimenpiteet:

1. Tehdään etukäteissuunnittelu ja valmistelu yhdessä henkilöstön kanssa
esim. vuosikello
2. Järjestetään suunnittelu- ja arviointipäivät ja/tai -illat syys- ja kevätkaudella (työaikalain puitteissa)
3. Kirjataan yksikön toimintasuunnitelmaan
  - Miten pedagoginen keskustelu yksikössä mahdollistetaan? (elo-syyskuu)

Kerran viikossa on koko talon pedatiimi (1h), lisäksi on viikon aikana toinen pedatiimi lähiohjaajan/opettajien kanssa (1h).

Pedatiimeissä keskustellaan ajankohtaisista pedagogisista aiheista vuosikellon mukaisesti.

Samat asiat keskustellaan viikoittain toteutuvassa hoitajapalaverissa.

Tiimipalaveri pidetään joka viikko, johon osallistuu ryhmän koko tiimi.

4. Käydään johtajien ja hallinnon kehittämispalavereissa keskustelua ammatillisen keskustelun mahdollistamisesta ja lisäämisestä sekä sen arvioinnista ja toteutuksesta kerran syksyllä ja kerran keväällä.

5. Tehdään järjestäjän toimesta vuosittain varhaiskasvatuksen henkilöstölle kysely, jossa on yksi kysymys ammatillisen keskustelun toteutumisesta. Kyselyn tulokset käsitellään johtajien ja hallinnon kehittämispalaverissa ja sovitaan mahdolliset jatkotoimenpiteet.

Inklusiivisten toimintatapojen kehittäminen ja toteuttaminen yksikössä

Inklusiivisuus toteutuu laadukkaassa pedagogisessa toiminnassa, erityispedagogisessa osaamisessa, kasvatus- ja opetushenkilöstön sitoutumisessa inklusiivisiin periaatteisiin, ympäristön muokkaamisessa lapsille sopivaksi ja yhteistyössä vanhempien ja monialaisten ammattilaisten kanssa. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus omassa lapsiryhmässään toteutuvaan varhaiskasvatukseen sekä kehityksen ja oppimisen sekä hyvinvoinnin tukeen. Lapsella on kuitenkin tuen tarpeidensa mukaisesti oikeus myös varhaiskasvatukseen ja tuen toteuttamiseen pienennetyssä lapsiryhmässä (esim. lapsiryhmän pienennys, pienryhmä, integroitu ryhmä, erityisryhmä). (Ylöjärven vasu s.38)

Miten kehitätte inklusiivisia toimintatapoja ja miten ne näkyvät toiminnassa?

Varmistamme, että lapset kyvystään ja taidoistaan, kielestään, kulttuuristaan, uskonnostaan, tai erityistarpeistaan huolimatta kokevat kuuluvansa lapsiryhmään ja kaikilla on oikeus osallistua varhaiskasvatuksen monipuoliseen toimintaan.

Käytämme arjessa monipuolisia pedagogisia menetelmiä, jotta lapsi kokee olevansa tärkeä osa ryhmää ja että hänestä välitetään. Toimimme pienryhmissä.

Jokaisella lapsella on oikeus omassa ryhmässään saada tarvitsemaansa tukea, kasvatusta ja opetusta. Hyödynnämme tarvittaessa erityisopettajan osaamista. Erityisopettajaa voi konsultoida ja hän myös havainnoi ryhmissä ja antaa vinkkejä inklusiiviseen kasvatukseen.

Keskustelun tueksi: [reflektointityokalu inklusiivisuuden arviointiin 2019.pdf \(oph.fi\)](#)

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Kestävä elämäntapa

Sosiaalisesti kestävä elämäntapa on varhaiskasvatuksessa keskeistä. Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen oppiminen pedagogisesti suunnitelluissa toiminnoissa sekä arjen eri tilanteissa ovat olennaisia. Henkilöstön antama malli ja esimerkki ovat erityisen tärkeitä. Osallisuuden ja kuulluksi tulemisen kokemus luon hyvinvointia nyt ja myöhemmin. Lapsi voi ikätasonsa mukaan vaikuttaa arjessaan moniin asioihin.

Ylöjärvellä on käytössä kestävä elämäntavan käsikirja, joka tukee kasvattajia tiedon kartuttamisessa ja arjen toiminnoissa. Päiväkotien kestävästä kehityksestä vastaavat työntekijät pitävät keskustelua teemasta säännöllisesti yllä omassa työyhteisössään (Ylöjärven vasu s. 44)

Vuorovaikutustilanteet päivän aikana ovat erittäin merkityksellisiä. Kiinnitämme huomiota sekä aikuisen ja lapsen että lasten väliseen vuorovaikutukseen. Vahvistamme lasten kaveritaitoja esim. jakamalla erilaisia leikkiryhmiä.

Otetaan käyttöön kestävän elämäntavan käsikirja ja sieltä vuosikello

Liikuntakasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Lapsia kannustetaan ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin kaikkina vuodenaikoina. Ohjatun liikkumisen lisäksi huolehditaan siitä, että lapsilla on riittävästi mahdollisuuksia päivittäiseen omaehtoiseen liikuntaan sekä sisällä että ulkona. Liikuntakasvatuksen tulee olla säännöllistä, lapsilähtöistä, monipuolista ja tavoitteellista. Riittävä fyysinen aktiivisuus on tärkeää lapsen terveille kasvulle, kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. (Ylöjärven vasu s. 64)

Toimintakaudella 2024–2025 tavoitteena on tunnistaa vähän liikkuvat ja motorisesti heikkotasoiset lapset. Tunnistamisen jälkeen tiimeissä mietitään toimenpiteen näiden lasten tukemiseksi. Asia tulee ottaa puheeksi perheen kanssa ja suositella esim. kaupungin liikuntaneuvontaa: liikunnanohjaaja Leena Äikäs, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi tai p. 044 486 0673

Joka ryhmästä käydään metsäretkillä säännöllisesti viikoittain, pihaleikkejä leikitään sekä ohjattuina että lasten omaehtoisesti toteuttamina, bussiretkiä järjestetään mm. liikuntapaikkoihin.

Liikuntavälineet ovat sisällä ja ulkona lasten saatavilla.

Lasten toivemusiikkia käytetään hyödyksi liikkumiseen innostamisessa.

Huomioidaan liikkuminen esim. erilaisissa siirtymätilanteissa.

Yksikön oppimisympäristöt ja niihin liittyvät toimintaperiaatteet

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään suunnitelmallisesti monipuolisia oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät toimintaperiaatteet sekä mahdolliset muut yhteistyötahot kirjataan toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmaan kirjattuja oppimisympäristöön liittyviä asioita ja niiden toteutumista arvioidaan ja kehitetään vuosittaisen itsearvioinnin yhteydessä. Oppimisympäristöjen arviointia ja kehittämistä tehdään yhdessä lasten ja huoltajien kanssa sekä vertaisarvioinnin keinoin. Varhaiskasvatuksen henkilöstö ilmoittaa epäkohdista yksikön johtajalle. Oppimisympäristöjen kehittämistä toteutetaan yhdessä Ylöjärven kaupungin tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa. (Ylöjärven vasu s. 46)

Miten arvioitte ja kehitätte pedagogisia oppimisympäristöjä huoltajien ja yhteistyökumppanien kanssa? (Lapset arvioivat ryhmän toimintasuunnitelmassa)

Lapset saavat vaikuttaa oman ryhmänsä oppimisympäristöön ja kehittää myös koko päiväkodin oppimisympäristöjä. Varhaiskasvattajilla on vastuu kuunnella ja havainnoida lasten tarpeita oppimisympäristöjä suunnitellessa. Oppimisympäristöjä arvioidaan niin lasten kuin kasvattajien kesken. Oppimisympäristöt pyritään rakentamaan siten, että niitä on helppo muokata lasten tarpeiden ja toiveiden mukaan. Huomiomme myös, että tarpeeksi usein vaihtuvat oppimisympäristöt innostavat lapsia oppimaan uutta. Haluamme tarjota lapsille turvallisen, iloisen ja oivalluksia herättävän oppimisympäristön.

Luottamus ja hyvä yhteistyö toimii lähtökohtana sille, että huoltajat voivat avoimesti kertoa mielipiteitään, huoliaan sekä toiveitaan. Lisäksi huoltajat pääsevät kertomaan heidän näkökulmastaan, mitkä ovat lapsen tarpeet ja kiinnostuksen kohteet sekä miten perhe kokonaisuudessaan voi. Keskustelut arjessa, vasukeskusteluissa sekä vanhempainilloissa ovat pääsääntöisesti ne tavat, joilla huoltajat pääsevät vaikuttamaan varhaiskasvatuksen toimintaan. Muita vaikuttamiskeinoja ovat esim. erilaiset kyselyt hyödyntäen mm. Padletia.

Pedagoginen dokumentointi 2024-2025

Yhteistyö varhaiskasvatuksessa

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Luottamuksen pohja huoltajien kanssa luodaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa. Tulevaisuudessa nostamme säännöllisin välein pedagogisesti tärkeitä aihealueita arjen vuorovaikutustilanteisiin ns. ovensuukeskusteluihin. Saamaamme tietoa hyödynnetään toiminnan ja toimintaympäristön suunnittelussa. (Ylöjärven vasu s. 48)

Asiakaskokemuskyselystä noussut yksikön kehittämiskohde. Asiakaskyselyn avulla saatu palaute oli erittäin hyvää. Tiedottaminen nousi joissakin vastauksissa esille ja siihen panostamme

tulevana kautena mm. ottamalla käyttöön Padletin. Saamme sen avulla jaettua arjen pedagogiikkaa vanhemmille, sanoin, kuvin ja videoin.

Monialainen yhteistyö

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, neuvolapalvelujen, lasten ja nuorten erityispalveluiden, terveyspalvelujen, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa sekä hallinnon että käytännön toiminnan tasolla. Muita yhteistyötahoja ovat mm. eri uskontokunnat ja yhdistykset. Yksityisen palveluntuottajan kanssa tehtävä yhteistyö koostuu ohjauksesta ja valvonnasta sekä yhteistyötapaamisista (Ylöjärven vasu s.50)

Varhaiskasvatusyksiköt tekevät aktiivista monialaista yhteistyötä. Henkilöstö ohjaa asiakasperheitä palvelujen piiriin perheen tarpeiden mukaisesti.

[Tutustukaa Pirkanmaan hyvinvointialueen lasten ja perheiden palveluihin](#)

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköiden suunnittelukäytännöt, palaverikäytännöt ja työryhmät

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä opettajat kokoontuvat viikoittain pedatiimiin, johon mahdollisuuksien mukaan osallistuu myös lastenhoitajia. Pedatiimissä suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen yhteisen pedagogisen vuosikellon mukaisia asioita. Pedatiimien lisäksi yksiköissä järjestetään lapsiryhmäkohtaisia tiimipalavereita sekä lastenhoitajien omia kehittämispalavereita. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa mahdollistetaan lasten ja huoltajien osallisuus.

Pedagogisen tiimin vuosikello [Pedagogisen tiimin vk3 \(1\).docx \(sharepoint.com\)](#)

Pedagoginen dokumentointi

Henkilöstö toteuttaa yhdessä lasten kanssa digitaalisin menetelmin monipuolista pedagogista dokumentointia. Lapset ovat osallisina dokumentoinnissa esimerkiksi videoimalla, valokuvaamalla tai äänittämällä itse. Erilaisia talletettuja dokumentteja käydään läpi myöhemmin lasten kanssa, tiimipalaverissa sekä huoltajien tapaamisissa kuten vasukeskusteluissa. Digitaalisia dokumentteja hyödynnetään pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Digitaalista dokumentointia voidaan hyödyntää myös tukea tarvitsevien lasten moniammatillisessa yhteistyössä muun muassa videomateriaalia käyttäen. (Ylöjärven vasu s. 53)

Miten hyödynnätte digitaalisia menetelmiä pedagogisessa dokumentoinnissa?

Käytämme erilaisia menetelmiä mm. valokuvaus, videointi ja havaintojen kirjaus. Evakan avulla dokumentoimme vanhemmille toimintaamme ja lapsen osallisuutta siihen. Harjoittelemme Padletin digitaalisen pohjan haltuunottoa. Tulevaisuudessa Padletilla dokumentoidaan digitaalisesti arkeamme ja pedagogiikkaamme huoltajille. Huoltajat pääsevät tuolloin osallistumaan keskusteluun ajoittain.

Oppimisen alueet

Minä ja meidän yhteisömmme

Katsomuskasvatus

Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksessa yhteisen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja muut katsomukset. Lasten kanssa voidaan tarkastella myös laajemmin uskontoja ja katsomuksia. Vastaavasti tarkastellaan uskonnottomuutta. Tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tukea lasten kulttuuristen ja katsomuksellisten identiteettien kehittymistä. Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin. Luontevia tapoja tarkastella katsomuksia

ovat esimerkiksi vuodenvuorokiertoon liittyvät juhlat ja tapahtumat sekä päivittäiset tilanteet, kuten pukeutuminen tai ruokailu. Lasten ihmettelystä annetaan tilaa, ja heidän kanssaan pohditaan heitä askarruttavia elämäntilanteita. Katsomuskasvatuksessa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kuullen ja kunnioittaen. Katsomuskasvatus tukee muun muassa lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista (Ylöjärven vasu s. 61).

Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa toimipaikoissaan toteutettavasta katsomuskasvatuksesta. Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatukseen ei kuulu minkään uskonnon tai katsomuksen opetusta. Voimme tehdä yhteistyötä Ylöjärven seurakunnan kanssa ja muiden katsomuksellisten ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa. Ylöjärven seurakunnan kanssa on yhdessä työstetty tukimateriaalia henkilöstölle, materiaali ohjaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä toteuttamaan katsomuskasvatusta vasun linjaamalla tavalla. Työyhteisön yhteinen ymmärrys erilaisiin katsomuksiin tuo henkilöstölle varmuutta ja rohkeutta avata katsomuskasvatusta ja siihen liittyvää pedagogista toimintaa huoltajille. Katsomuskasvatuksessa lapsille annetaan mahdollisuus saada tietoa katsomuksista oma ikä- ja kehitystaso huomioon ottaen. Katsomuskasvatuksessa lapset saavat myös harjoittaa oikeuttaan ilmaista omia katsomuksellisia pohdintoja, kysyä ja kyseenalaistaa.

[Katsomuskasvatus varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Katsomuskasvatuksen toteuttaminen \(henkilöstö\).](#)

[Huoltajille tietoa katsomuskasvatuksesta](#)

Miten toteutatte katsomuskasvatusta?

Tutustumme lapsiryhmän lasten ja perheiden katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin. Ymmärrämme että tapakulttuuri, vuodenvuorokiertoon ja elämäntilanteeseen liittyvät juhlat, joilla on uskonnollista tai katsomuksellista merkitystä, sisältyvät kulttuuriperimään. Vakaamuksellinen uskontokasvatus ei sisälly toimintakulttuuriimme.

Miten ja missä katsomuskasvatus otetaan puheeksi tai tiedotetaan huoltajille?

Esittelemme vasukeskusteluissa huoltajille päiväkodin ja seurakunnan yhteistyötä kumppanuuden korian avulla.

Millaista yhteistyötä teette katsomuskasvatukseen liittyen?

Teemme yhteistyötä seurakunnan kanssa mahdollisten vierailujen merkeissä puolin ja toisin. Eri uskontokuntien vanhemmilla on mahdollisuus tuoda tietoa lapsiryhmään omasta katsomuksestaan ja kulttuuristaan, esim. juhlat.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tukee ryhmien laadukasta peruspedagogiikkaa ja on mukana yleisen, tehostetun sekä erityisen tuen prosesseissa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee lapsiryhmissä toteuttaen kolmitasoista tukea yhdessä henkilöstön kanssa samalla konsultoiden ja ohjaten heitä tukeen liittyvissä asioissa. Lapsiryhmien muodostaminen tehdään yhteistyössä varhaiskasvatusyksikön johtajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja lapsiryhmän henkilöstön kanssa. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu tuen toteuttamiseen ja kaikilla on vastuu siitä.

Varhaiskasvatusyksikön johtaja huolehtii, että tukea tarvitsevan lapsen kanssa työskentelevä henkilöstö sitoutuu käyttämään erityisopettajan kanssa sovittuja tuen menetelmiä ja arvioimaan niiden vaikutusta lapsen kehitykseen ja oppimiseen yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Henkilöstön tuen osaamista lisätään tarvittaessa koulutuksilla ja työssä oppimista ohjaamalla. (Ylöjärven vasu s.73)

Miten vastuut tuen suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä yksikössänne jakautuvat?

Päävastuu pedagogiikasta on ryhmän varhaiskasvatuksen opettajilla. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tukee opettajaa ja koko tiimiä tuen suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä sekä osallistuu tuen palavereihin. Opettajat käsittelevät tuen aiheita niin tiimi- kuin pedapalavereissakin. Erityisopettajan lisäksi pedagogiikassa otetaan huomioon myös huoltajien näkökulma ja mielipiteet, johtajan/apulaisjohtajan arviot ja tarvittaessa myös muiden moniammatillisten asiantuntijoiden lausunnot ja näkemykset. Päiväkodin johtajalla on vastuu koko yksikön pedagogisen laadun johtamisesta.

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Ylöjärven varhaiskasvatuksen kehittäminen tapahtuu säännöllisen arvioinnin ja henkilöstön keskinäisen sekä lasten ja huoltajien kanssa käydyn vuoropuhelun kautta. (Ylöjärven vasu s. 91)

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa arvioidaan yksikön toimintasuunnitelmaa, ryhmäkohtaista toimintasuunnitelmaa ja lapsikohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa itsearviointin, kyselyjen ja keskustelun keinoin. Itsearviointia toteutetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti Varhaiskasvatuksen laadun perusteet ja suositukset -asiakirjan ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään erilaisia dokumentteja. Lapsille tarjotaan aktiivisesti mahdollisuuksia ajatustensa ja mielipiteidensä esittämiseen. Huoltajille järjestetään säännöllisesti tilaisuuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. (Ylöjärven vasu, s. 92)

Ylöjärven varhaiskasvatussyksiköissä toimintaa arvioidaan Karvin (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) ohjeiden mukaisesti mm. digitaalisen laadunarviointimenetelmä Valssin avulla. Lapset arvioivat varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa ryhmissä mm. laatupelin avulla.

Toimintasuunnitelmaa arvioidaan pedatiimin vuosikellon mukaisesti varhaiskasvatussyksikön johtajien ja henkilöstön välisillä keskusteluilla ja itsearvioimalla. Arvioinnin perusteella valitaan yksikön toiminnan kehittämiskohteet.

Alkuvuodesta ja kevätkauden päätteeksi arvioidaan hallinnon ja yksikön johtajien kehittämiskokouksissa, miten toimintasuunnitelman tavoitteet ovat toteutuneet ja sovitaan mahdolliset kehittämiskohteet.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan jatkuvan arvioinnin periaatteella huoltajien kanssa.

Asiakkaille tehdään yksikkökohtainen kysely ajankohtaisista asioista vähintään kerran vuodessa. Huoltajille järjestetään mahdollisuus yhteisiin keskusteluihin ja pohdintoihin.

Pedagogiset vastuut yksikössä

Jokaiseen kaupungin yhteiseen ryhmään on päiväkodissa vastuu- ja varahenkilö

S2 ja Kulta-ryhmä
Kulttuurikude-ryhmä
Liikunta
Kestävä kehitys
Digi